

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/publikacje/ksiazki-warszawa/178264,Kresowe-rezydencje-Zamki-palace-i-dwory-na-dawnych-ziemiach-wschodnich-II-RPt-3W.html>
2023-12-05, 07:10

Kresowe rezydencje. Zamki, pałace i dwory na dawnych ziemiach wschodnich II RP, t. 3: Województwo białostockie (część wschodnia). Województwo poleskie

Grzegorz Rąkowski, *Kresowe rezydencje. Zamki, pałace i dwory na dawnych ziemiach wschodnich II RP, t. 3: Województwo białostockie (część wschodnia). Województwo poleskie, Warszawa 2022, 568 s., ISBN 978-83-8229-634-1*

Kresowe rezydencje, t. 3: Województwo białostockie (część wschodnia) i woj. poleskie

W trzecim tomie *Kresowych rezydencji* przedstawiono ponad 150 miejscowości z zespołami rezydencjalnymi położonych na terenie przedwojennych województw poleskiego i białostockiego – w jego wschodniej części, która po II wojnie światowej pozostała za wschodnią granicą Polski, czyli na Grodzieńszczyźnie. Jest to zaledwie około 15 procent dawnych siedzib ziemiańskich, które znajdowały się na tym terenie do II wojny światowej, ale warto pamiętać, że jedynie w połowie opisanych dawnych majątków zachowały się obiekty główne, czyli dwory, pałace czy zamki.

Niezbyt żyzne, piaszczysto-kamieniste lub bagniste ziemie obu zaprezentowanych w tomie kresowych krain nie sprzyjały powstawaniu potężnych fortun i wspaniałych rezydencji. Wśród tych stosunkowo nielicznych, bardziej okazałych, które zachowały się do naszych czasów, wyróżniają się pałace Wołowiczów w Świacku Wielkim, Sapiehów w Różanie, Pusłowskich w Kosowie-Mereczowszczyźnie, Potockich w Wysokiem Litewskim i Butrymowiczów w Pińsku. Na uwagę zasługują także dwa zamki królewskie w nadniemeńskim Grodnie, uważanym niegdyś za nieoficjalną trzecią stolicę Rzeczypospolitej.

Z obu regionami związane były znane i wybitne postaci historyczne, literaci i artyści, po których zachowały się skromne na ogół dwory i dworki bądź ich pozostałości. Należą do

nich m.in. nasi bohaterowie narodowi Tadeusz Kościuszko i Romuald Traugutt, klasycy literatury polskiej Franciszek Karpiński, Julian Ursyn Niemcewicz, Józef Ignacy Kraszewski, Eliza Orzeszkowa i Maria Rodziewiczówna oraz Napoleon Orda, rysownik i malarz zasłużony w utrwalaniu wizerunków kresowych rezydencji, w znacznej części dziś już nieistniejących.

W kolejnym tomie cyklu zostaną opisane siedziby ziemiańskie w przedwojennym województwie wołyńskim.

Kresowe rezydencje, t. 3: Województwo białostockie (część wschodnia) i woj. poleskie – strona z publikacji

Kresowe rezydencje, t. 3: Województwo białostockie (część wschodnia) i woj. poleskie – strona z publikacji

Kresowe rezydencje, t. 3: Województwo białostockie (część wschodnia) i woj. poleskie – strona z publikacji

PLIKI DO POBRANIA

[SPIS TREŚCI – Kresowe rezydencje, t. 3: Województwo białostockie \(część wschodnia\) i woj. poleskie \(pdf, 71.06 KB\) 30.01.2023 13:00](#)

Gdzie kupić publikacje:

[Warszawa](#)